

Drohiczyn. Kapliczka św. Jana Nepomucena
Cappellina di San Giovanni Nepomucen a Drohiczyn
Saint John Nepomucen's Shrine in Drohiczyn

Kapliczki i figury przydrożne Diecezji Drohiczyńskiej

*W rysunkach i akwareli
Władysława Pietruka*

Kapliczki i figury przydrożne Diecezji Drohiczyńskiej

*W rysunkach i akwareli
Władysława Pietruka*

Wydał:
Władysław Pietruk

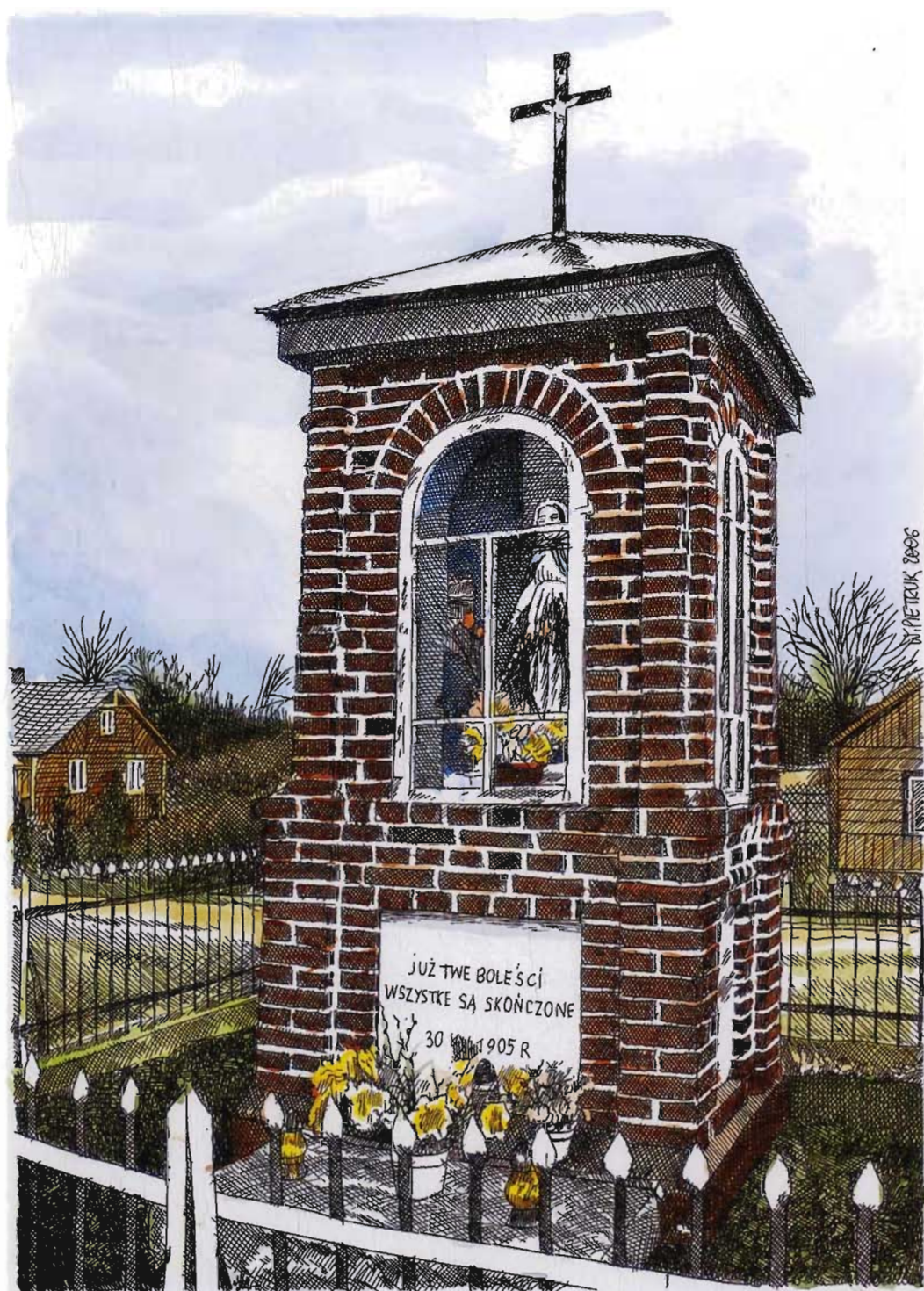
Białystok 2006

Brańsk. Kapliczka Matki Bożej
Cappellina della Madre di Dio a Brańsk
Virgin Mary's Shrine in Brańsk

Drohiczyn. Kapliczka św. Jana Nepomucena
Cappellina di San Giovanni Nepomucen a Drohiczyn
Saint John Nepomucen's Shrine in Drohiczyn

Gródek. Kapliczka Matki Bożej Bolesnej
Cappellina della Madre Dolorosa a Gródek
The Shrine of Virgin Mary of Sorrows in Gródek

Gródek. Kapliczka Matki Bożej Niepokalanie Poczętej
Cappellina della Madre Immacolata a Gródek
The Shrine of Virgin Mary of Immaculate Conception in Gródek

Kleszczele. Kapliczka „Oto Matka Twoja”
Cappellina „Ecco Tua Madre” a Kleszczele
“Here is Your Mother” Shrine in Kleszczele

Korczew. Kapliczka dworska
Cappellina dei nobili a Korczew
Court Shrine in Korczew

Kosów Lacki. Kapliczka św. Jana Nepomucena
Cappellina di San Giovanni Nepomucen a Kosów Lacki
Saint John Nepomucen's Shrine in Kosów Lacki

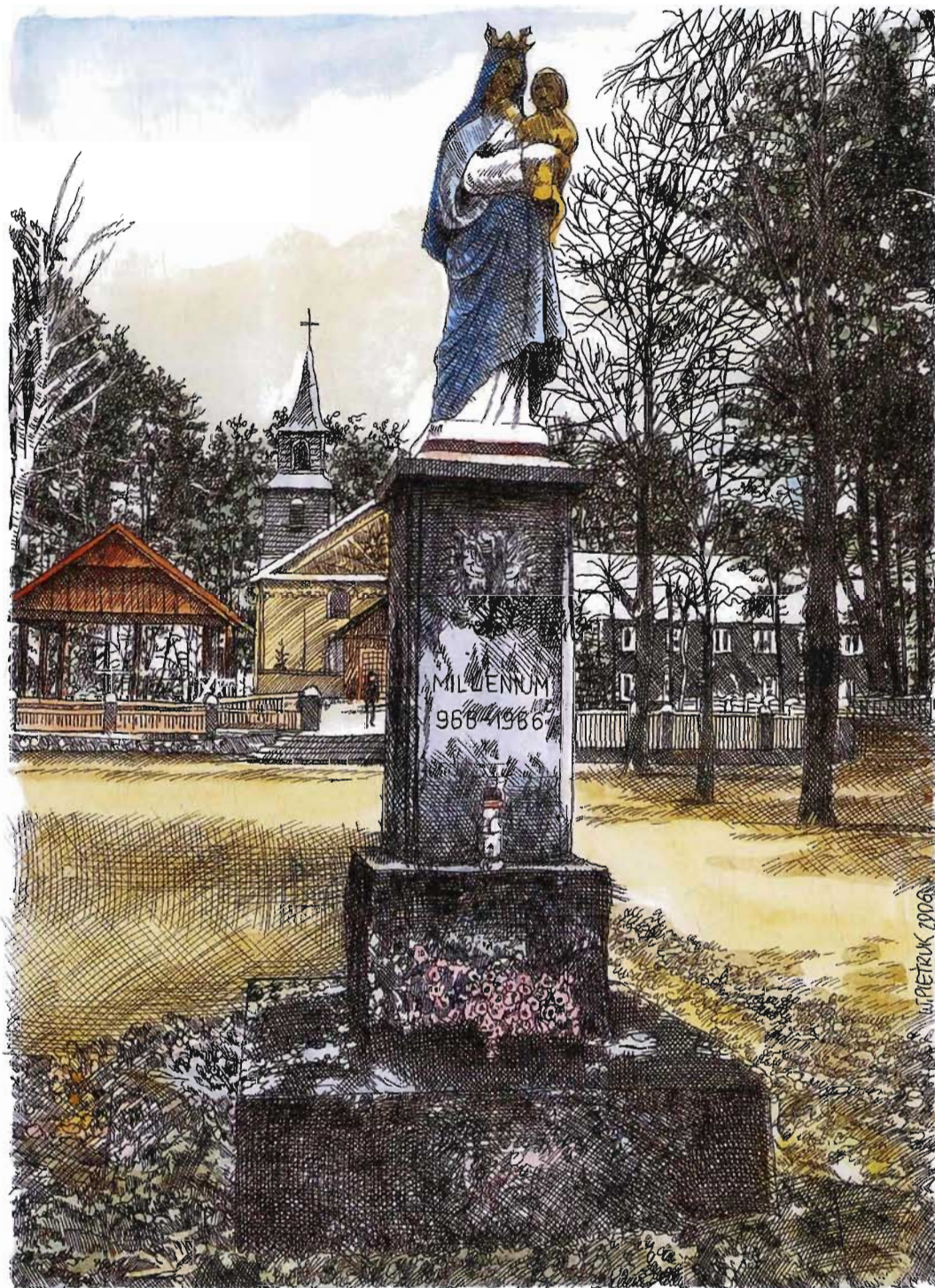
Liw. Figura Matki Bożej Anielskiej
Statua della Madre degli Angeli a Liw
The Statue of Angelic Virgin Mary in Liw

Mierzynówka. Kapliczka św. Jana Nepomucena
Cappellina di San Giovanni Nepomucen a Mierzynówka
Saint John Nepomucen's Shrine in Mierzynówka.

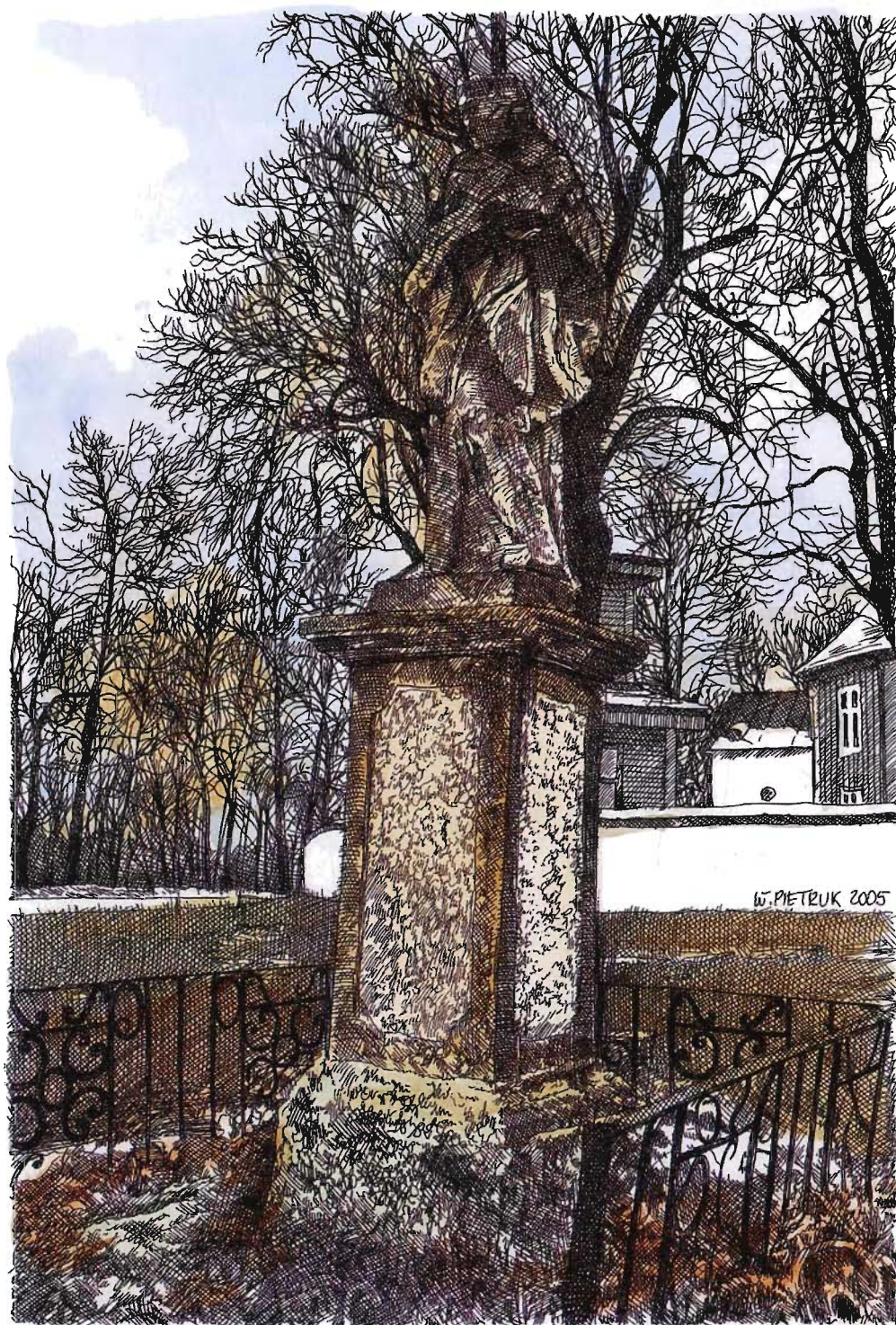
Ostrożany. Kapliczka Matki Bożej Ostrożańskiej Wspomożycielki Wiernych
Cappellina della Madre di Ostrożany Aiuto dei fedeli a Ostrożany
The Shrine of Virgin Mary of Ostrożany, Help of Christians in Ostrożany

Serpelice. Figura Matki Bożej Królowej Świata
Statua della Madre di Dio Regina del Mondo a Serpelice
The Statue of Virgin Mary, Queen of the World in Serpelice

Sterdyń. Kapliczka Matki Bożej Niepokalanie Poczętej
Cappellina della Madre Immacolata a Sterdyń
The Shrine of Virgin Mary of Immaculate Conception in Sterdyń

Szczyty. Figura św. Jana Nepomucena
Statua di San Giovanni Nepomucen a Szczyty
Saint John Nepomucen's Statue in Szczyty

Topito. Kapliczka św. Franciszka i św. Serafina
Cappellina di San Francesco e di San Serafino a Topito
The Shrine of Saint Francis and Saint Serafino in Topito

Kapliczki przydrożne to niewielkie budowle kultowe, wznoszone najczęściej w celach wotywnych, dziękczynnych lub obrzędowych, przeważnie w formie wolno stojącego, muranego z cegły, pustaków, bądź też drewnianego domku, wieżyczki z wnękami albo ozdobnej skrzynki zawieszanej na drzewie lub w jakimś innym stosownym miejscu. Kapliczki są zwykle dziełem artystów ludowych. Cechuje je eklektyzm w budowie oraz tradycyjna, a zarazem swobodna interpretacja form dekoracyjnych.

Krzyże, kapliczki i figury przydrożne, tak często spotykane w Polsce, są wspaniałymi pomnikami religijności i artystycznych uzdolnień najczęściej twórców - amatorów. Stawiane na rozstajnych drogach, na wzgórzach, obok domów, w ogródkach, przy wjazdach do miast, wiosek, a także w lesie i pod lasem, na polach..., świadczą w sposób bardzo wymowny o wielkiej pobożności, wierze i przywiązaniu do Kościoła zamieszkujących te tereny ludzi i głoszą światu przynależność ich twórców do dziedzictwa i wiary chrześcijańskiej. Kapliczki przydrożne są zewnętrznym znakiem zaufania i czci, jaką okazują wierni Panu Bogu, Matce Najświętszej i Świętym. Fundatorzy i inicjatorzy kapliczek - zarówno indywidualni, jak i zbiorowi - starali się w bardzo wyrazisty i dostępny innym ludziom sposób wyrazić swoją ufność i oczekiwanie pomocy od Pana Boga. Ten pradawny zwyczaj, dzięki pieczołowicie pielęgnowanej tradycji wielu pokoleń wiernego podlaskiego ludu, przetrwał do czasów współczesnych i jest w dalszym ciągu kultywowany na terenie diecezji drohiczyńskiej. Przy kapliczkach wierni nadal się gromadzą na wspólną modlitwę, śpiewanie litanii do Serca Pana Jezusa i Matki Najświętszej, odmawianie różańca. Tam również celebrowana jest zwykle Eucharystia z racji błogosławienia pól i Bożego Ciała. Przydrożne kapliczki były i są nadal wyrazem wiary ludzi, poddania się woli Bożej w każdej sytuacji oraz nadziei w dobroć i opatrzność Bożą. Stąd prawdopodobnie wziął się zwyczaj znany od bardzo dawna, że właśnie do kapliczek lub krzyży na skraju miejscowości odprowadza się ciało zmarłego i tam odbywa się "pożegnanie" zmarłego z mieszkańcami wsi.

Kult Świętych wpisany jest bardzo mocno w życie Kościoła. Święci są często patronami parafii, kościołów, wiosek, miast, państw. Większość chrześcijan nosi imię jakiegoś Świętego. Na terenie diecezji drohiczyńskiej obok przydrożnych kapliczek poświęconych czci Pana Jezusa i Matki Bożej (Niepokalanie Poczętej, Różańcowej, Siewnej, Fatimskiej), spotkać można również wiele związanych z postaciami Świętych z różnych epok i krajów. Wspomnieć należy chociażby: św. Jana Nepomucena, św. Florianą, św. Rocha, św. Andrzeja Bobołę, św. Stanisława Kostkę, św. Franciszka, św. Józefa, św. Antoniego z Padwy, św. Teresę z Lisieux.

Jedną z form uczenia Świętych i ukazania potęgi ich wstawienictwa są przydrożne kapliczki i figury wznoszone przez wiernych w różnych intencjach: jako podziękowanie za otrzymane łaski, za ocalenie podczas wojny, uzdrowienie z choroby, za powrót kogoś do domu po dłuższym czasie, za uchronienie od pożaru czy innych kataklizmów, za narodzenie dziecka, itp.

Diecezja drohiczyńska bogata jest w religijne dzieła ludowych artystów, które uzewnętrzniają kult i duchowe odczucia wiernych wobec Świętych Patronów - pomocników i opiekunów wspomagających *Kościół pielgrzymujący* w drodze do niebieskiej Ojczyzny.

Opracował ks. dr hab. Tadeusz Syczewski,
Rektor WSD w Drohiczyźnie

Le edicole denominate anche „tabernacoli”, poste al lato della strada, sono piccoli edifici cultuali, eretti il più spesso come ex voto, come espressione di ringraziamento o di culto. Hanno principalmente la

forma di casetta isolata, fatta con mattoni, mattoni vuoti o di legno, a volte sono a forma di torretta con delle nicchie oppure a forma di scatola con dei motivi ornamentali appesa ad un albero oppure in un altro luogo adeguato. Le edicole sono abitualmente opere di artisti popolari, caratterizzate da ecletticismo nella costruzione e da un'interpretazione delle forme ornamentali contemporaneamente tradizionale e libera.

Le Croci, le edicole e le statue poste al lato della strada, che si incontrano di frequente in Polonia, sono, il più spesso, opere di artisti amatori e nello stesso tempo sono dei magnifici monumenti della loro religiosità profonda e dei loro talenti. Collocate sul bivio, sulle colline, accanto alle case, nei giardini, alle porte delle città, dei paesi, ma anche nei boschi e sui cigli dei boschi, nei campi..., testimoniano in un modo molto eloquente la grande religiosità, la fede e l'attaccamento alla Chiesa degli abitanti di queste terre annunciando al mondo l'appartenenza dei loro autori al patrimonio e alla fede cristiana. Queste edicole (tabernacoli) sono un segno esterno di fiducia e di venerazione dei fedeli dimostrata a Dio, alla Madonna e ai Santi. I fondatori e gli iniziatori di queste edicole - sia individuali che comunitari - cercavano di esprimere, in un modo molto chiaro e comprensibile per gli altri, la loro fiducia nell'aiuto di Dio. Questa usanza antica, grazie alla tradizione custodita premurosamente da molte generazioni del popolo fedele di Podlachia, è sopravvissuta fino ai nostri tempi e continua ad essere sempre coltivata nel territorio della diocesi di Drohiczyń. I fedeli tutt'oggi si incontrano intorno alle edicole per pregare insieme, cantare le Litanie al Sacratissimo Cuore di Gesù, le Litanie Lauretane, e a recitare il rosario. In questo luogo si celebra abitualmente l'Eucaristia in occasione della benedizione dei campi e della Festa del Corpus Domini. Le edicole erano e continuano ad essere un'espressione della fede della gente, di abbandono alla volontà di Dio in ogni situazione e della speranza nella Divina Bontà e Provvidenza. Probabilmente da qui prese inizio l'usanza conosciuta fin dai tempi remoti: gli abitanti del paese danno al defunto il loro "ultimo saluto" accompagnando la salma fino alle edicole o fino alle croci poste ai confini delle località.

Il culto dei Santi è fortemente iscritto nella vita della Chiesa. I santi sono spesso patroni delle parrocchie, chiese, paesi, città, nazioni. La maggior parte degli cristiani porta il nome di qualche Santo. Sul territorio della diocesi di Drohiczyń, accanto alle edicole poste al lato della strada dedicate al culto di Gesù e della Madonna (Immacolata, Madonna del Rosario, L'Assunta, Madonna di Fatima) si possono incontrare altrettante edicole legate ai Santi di varie epoche e nazioni, dedicate per esempio a: San Giovanni Nepomucen, San Floriano, San Rocco, Sant Andrea Bobola, San Stanislao Kostka, San Francesco, San Giuseppe, Sant Antonio di Padova, Santa Teresa di Lisieux.

Una delle forme di venerazione dei Santi e di dimostrazione della forza della loro intercessione sono proprio queste edicole e statue erette dai fedeli con diverse intenzioni: come ringraziamento per le grazie ricevute, per essere stati salvati durante la guerra, per la guarigione di qualche malattia, per qualcuno che ritorna a casa dopo un'assenza prolungata, per essere stati salvati dall'incendio o da altri cataclismi, per la nascita di un bambino, ecc.

La diocesi di Drohiczyń è ricca in opere religiose di artisti popolari che esprimono il culto e le esperienze spirituali dei fedeli con i Santi Patroni che aiutano e proteggono la Chiesa peregrinante sulla via che porta alla Patria celeste.

Elaborato da Reverendo dottore don Tadeusz Syczewski,
 Rettore del Seminario Diocesano di Drohiczyń

Copyright by Władysław Pietruk, Białystok 2006

Wydal: Władysław Pietruk

15-674 Białystok, ul. Zielonogórska 3 m. 42, tel. (085) 6611189,

tel. kom. (085) 665 966 360, e-mail: w.pietruk@wp.pl